

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА З 1955 ГОДА ●

● NO.34 (3106) ●

● ЧАЦВЕР, 11 верасня, 2008

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

**На друкарскім
варштаце —
“Беларускі
Пецярбург”**
Стар. 2

**Рэканструкцыя
ў парку Перамогі**
Музей ваеннай тэхнікі пад
адкрытым небам з’явіцца
непадалёку ад стэлы “Мінск —
горад-герой” Стар. 3

**У гармоніі
з прыродай**
Стар. 4

Мінскія абрысы венецыянскай традыцыі

Лепшыя работы ўдзельнікаў Беларускага саюза мастакоў, створаныя за апошнія два гады, увайшлі ў экспазіцыю Першага рэспубліканскага біенале

Іван Іванаў

Гэтай важнай падзеі чакалі ўсе, хто мае дачыненне да творчай суполкі майстроў алоўка і пэндзля. І вось, нарэшце, восеньскі вернісаж у залах Рэспубліканскай мастацкай галерэі Палаца мастацтваў.

Чым моцнае сучаснае выяўленчае мастацтва? Якія тэндэнцыі ў ім пераважаюць, знаходзяць найбольш прыхільнікаў? Хто цяпер “робіць надвор’е” на беларускай прасторы ў галіне жывапісу, графікі і скульптуры? Прадстаўлены на біенале творы — лепшы матэрыял не толькі для разваг, творчых спрэчак мастакоў і мастацтвазнаўцаў. Бо і для калекцыянераў тут ёсць свой інтарэс. А тым, хто арганізуе выставачную дзейнасць, можна будзе з улікам біенале з большай упэўненасцю будаваць праекты на перспектыву.

Зрэшты, удзел ужо і ў гэтым праекце — справа вельмі прэстыжная. Як адзначыў на ад-

крыцці выставы намеснік старшыні па выставачнай дзейнасці Саюза мастакоў Сяргей Цімохаў, ажно 285 аўтараў прадставілі свае творы для ўдзелу ў біенале. Конкурсная камісія адабрала з 350 работ самыя лепшыя. Такім чынам, цяпер у экспазіцыі прадстаўлена 126 твораў жывапісу, 60 — графікі, а таксама 41 скульптура.

Інтрыгу творчага спаборніцтва на біенале падаграе і тая акалічнасць, што лепшыя па выніках выставы работы будуць дэманстраваны на вясновым Арт-салоне ў Маскве. А судзі хто? Лідэраў вызначаць самі мастакі. Тайным галасаваннем.

Але гэта будзе ў канцы месяца. Пакуль жа даўняя венецыянская традыцыя біенале (мастацкіх выставаў, што праходзяць раз на два гады) у Мінску толькі пачынаецца. Дарэчы, каб зафіксаваць адметную для беларускага мастацтва падзею, плануецца выдаць каталог з творами мастакоў. То ў добры час!

Біенале — гэта лепшыя мастацкія творы за два гады

ВЕСТКИ

Прасцей і хутчэй

Галіна Гоманова

Пагранічныя службы змогуць выдаваць візы грамадзянам Літвы і Латвіі непасрэдна ў пунктах пропуску цераз дзяржаўную мяжу Беларусі.

Новы парадак дасць магчымасць спрасціць і істотна паскорыць атрыманне беларускіх віз грамадзянамі Літвы або Латвіі, якія накіроўваюцца ў Беларусь у сувязі з цяжкай хваробай або смерцю блізкага сваяка ці члена сям’і, а таксама спецыялістамі чыгуначнага транспарту, якія раследуюць выпадкі парушэння бяспекі руху паяздоў.

Раней, да прыняцця ўказа Прэзідэнта Беларусі, пагранічныя службы Беларусі такім правам не валодалі. Візы выдаваліся выключна органамі сістэмы Міністэрства замежных спраў ці або Міністэрства унутраных спраў.

Пагранічныя службы Літвы і Латвіі, у сваю чаргу, таксама могуць выдаваць візы сваіх дзяржаў беларускім грамадзянам у названых выпадках.

Партнёрскія намеры

Алена Зайцава

Беларусь і Індыя плануюць стварыць сумесную фармацэўтычную вытворчасць.

Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Рэспублікі Індыя ў Беларусі Раджэндра Кумар Цягі на прэсканферэнцыі ў Мінску адзначыў, што адна з найбуйных фармацэўтычных кампаній Індыі зацікаўлена ў такім праекце. “Я прапанаваў прыехаць у Беларусь групе экспертаў кампаніі, каб на месцы вызначыць перспектывы супрацоўніцтва, сустрэцца з прадстаўнікамі Міністэрства аховы здароўя, Парка высокіх тэхналогій і фармацэўтычных кампаній Беларусі”, — сказаў пасол.

Акрамя гэтага, шэраг невялікіх прыватных індыйскіх кампаній вядуць перамовы з беларускімі партнёрамі аб супрацоўніцтве ў гэтай сферы. Па словах Раджэндра Кумара Цягі, з беларускага боку таксама існуе зацікаўленасць у арганізацыі сумеснага з Індыяй фармацэўтычнага прадпрыемства.

Дэпутаты пашыраюць прававое поле

На сесіі Палаты прадстаўнікоў будуць разгледжаны важныя законапраекты

Наталля Іллічова

“Цяпер падрыхтаваны стартавы задзел па фарміраванні парадку дня маючай адбыцца сесіі”, — адзначыў старшыня ніжняй палаты беларускага парламента Вадзім Папоў.

Дэпутаты дапрацавалі дакументы, скіраваныя на пашырэнне прававога поля міжнароднага супрацоўніцтва Беларусі. У прыватнасці, парламентарыі маюць намер ратыфікаваць дамову з Расіяй аб рэгуляванні пытанняў уласнасці Саюзнай дзяржавы, да-

мову паміж Беларуссю і Латвіяй аб супрацоўніцтве ў галіне сацыяльнага забеспячэння, асноўную дамову аб супрацоўніцтве з Дзіцячым фондам ААН, беларус-

ка-в’етнамскую дамову аб паветраных зносінах.

У праект парадку дня сесіі ўключаны таксама папраўкі ў некаторыя законы па пытаннях

дзяржаўнага і мабілізацыйнага матэрыяльных рэзерваў, дапаўненні ў закон аб мерах па прадухіленні легалізацыі даходаў, атрыманых незаконным шляхам, і фінансавання тэрарыстычнай дзейнасці, змяненні ў законе аб культуры.

Распрацаваны блок законапраектаў па пытаннях экалогіі прыродакарыстання. Цяпер у Палаце прадстаўнікоў ідзе падрыхтоўка новага законапраекта аб ахове атмасфернага паветра. Гэты дакумент таксама занесены ў парадак дня маючай адбыцца парламенцкай сесіі.

БЕЛТА

Прынцыповасць у дзелавым асяроддзі

У краіне пачалася акцыя “Сацыяльна адказны бізнес — за ўстойлівае развіццё малых гарадоў”

Кампанія ў падтрымку ўстойлівага развіцця малых гарадоў была ініцыявана ўдзельнікамі Нацыянальнай сеткі Глобальнай дамовы ў Беларусі і падтрымана ўрадам.

Яе мэта — пашырыць удзел бізнесу ў вырашэнні праблем населеных пунктаў, у тым ліку праз прыцягненне інвестыцый і стварэнне новых рабочых месцаў, актывізацыю прадпрымальніцкай дзейнасці.

Ініцыятыва праекта “Садзеянне стварэнню гарантыйнага фонду ў Рэспубліцы Беларусь” належыць саюзу прадпрымальнікаў і наймальнікаў імя Куняўскага. Летась у лістападзе была створаная рабочая група, у склад якой увайшлі прадстаўнікі гэтага бізнес-саюза, Міністэр-

тва эканомікі, Нацыянальнага банка, Мінгарвыканкама, акцыянерных таварыстваў “Белгазпрамбанк” і “Мінскі транзітны банк”, а таксама ПРААН.

Цяпер у краіне па запрашэнні прадстаўніцтва Праграмы развіцця ААН знаходзіцца міжнародны эксперт па гарантыйных фондах Уільям Колвел, які валодае шырокім практычным досведам па стварэнні і дзейнасці гарантыйных фондаў для суб’ектаў малога прадпрымальніцтва. Ён аказвае дапамогу ў распрацоўцы інвестыцыйнай прапановы для прыцягнення замежных і айчынных інвестыцый у капітал гарантыйнага фонда.

Варта адзначыць, што Глобальную дамову на сённяшні

Наваполацк сёлета святкуе 50-гадовы юбілей дзень заключылі 45 беларускіх суб’ектаў гаспадарання, прызнаючы тым самым гатоўнасць прымяняць у дзелавой

практыцы дзесяць прынцыпаў у галіне працоўных дачыненняў, аховы навакольнага асяроддзя, процідзеянні карупцыі.

Мабільная пошта

Ірына Трубач

Новыя задумы рэалізуюць сувязісты Гродзенскай вобласці.

Пажылым вяскоўцам з глыбінкі бывае складана выбрацца на пошту. Праект “Мабільная пошта” прыдумалі сувязісты: трэба ж было абслугоўваць жыхароў вёсак, дзе зачыніліся стацыянарныя аддзяленні. Ён ужо адпрацаваны ў Шчучынскім раёне і з часам будзе ўкаранены ў работу ўсіх раённых вузлоў паштовай сувязі Гродзенскага філіяла прадпрыемства “Белпошта” Святлана Мякіш расказала, што цяпер ідзе адаптацыя праекта пад спецыфіку кожнага раёна. Плануецца, што ён пачне ўвасабляцца ў кастрычніку.

Цвярозая пазіцыя

Алена Прусава

Міністэрства аховы здароўя Беларусі прапаноўвае ўвесці забарону на продаж спіртнога асобам маладзей за 21 год.

Адпаведная мера ўтрымліваецца ў праекце дакумента, які хутка можа быць разгледжаны ва ўрадзе краіны. Пра гэта паведаміў начальнік упраўлення арганізацыі медыцынскай дапамогі Міністэрства аховы здароўя Ігар Броўка. Сярод іншых мераў, накіраваных на ўмацаванне здароўя насельніцтва, прапануецца таксама абмежаванне часу продажу спіртных напіткаў у гандлі (гэта не адносіцца да рэстаранаў, кафэ, іншых аб’ектаў грамадскага харчавання).

Шлях на радзіму

Падрыхтаваны праект закона аб суайчынніках

Лідзія Пратасевіч

На прэс-канферэнцыі ў Мінску першы намеснік начальніка дэпартаменту па грамадзянстве і міграцыі Міністэрства унутраных спраў Аляксей Бягун адзначыў, што дадзены законапраект практычна ўзгоднены і выказаў надзею, што ён будзе разгледжаны і прыняты новым скла-

дам парламента.

Паводле яго словаў, у Беларусі захоўваецца дадатнае сальда міграцыі: у першым паўгоддзі ў нашу краіну прыбыло звыш 6800 чалавек, выбыла — трохі больш за 4 тысячы. Каля дзевяноста працэнтаў прыбылых — гэта грамадзяне краін СНД і Балтыі, астатнія прыехалі на сталае месца жыхарства з краін далё-

кага замежжа.

Аляксей Бягун падкрэсліў, што 80 працэнтаў грамадзян, якія прыбылі ў Беларусь, знаходзяцца ў працаздольным узросце. І калі раней мігранты імкнуліся замацавацца ў сталіцы і буйных гарадах краіны, то цяпер яны ў большай ступені арыентаваны на сельскую мясцовасць, аграмястэчкі і малыя гарады, дзе прасцей вы-

рашаюцца пытанні з пошукам працы і жылля.

Варта заўважыць, што дадатнае сальда міграцыі скарачае натуральнае змяншэнне насельніцтва краіны. Таму міграцыйны прырост разглядаецца як рэзерв выканання нацыянальнай праграмы дэмаграфічнай бяспекі, нараўне з паніжэннем смяротнасці і павышэннем нараджальнасці.

ЛІСТ З ПРЕЗЕНТАЦЫЯЙ АСОБЫ АЎТАРА

На друкарскім варштаце — “Беларускі Пецяярбург”

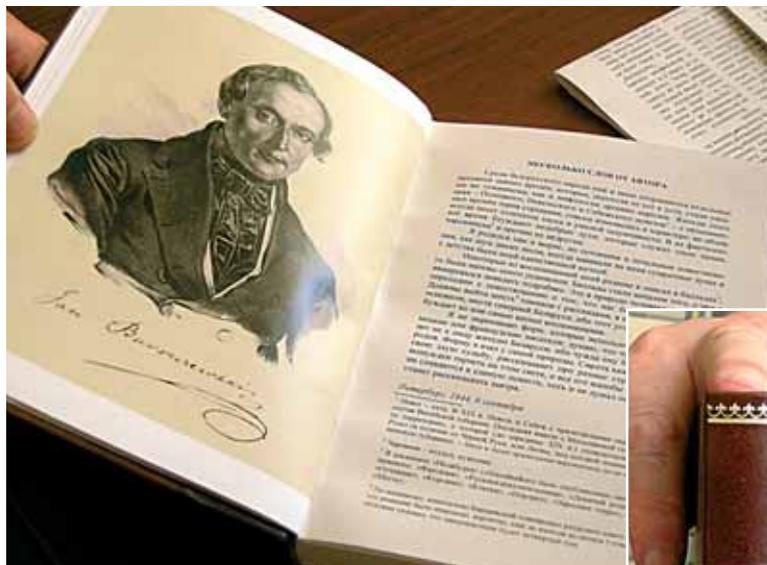
Сардэчна дзякую за падарунак — зборнік артыкулаў “Беларусь і беларусы ў прасторы і часе”. Добрая кніга. Яна спатрэбіцца і мне асабіста, і чытачам Расійскай нацыянальнай бібліятэкі.

Таксама дзякую за рэдкія, але такія карысныя для мяне лісты з новай інфармацыяй пра пецяярбургскіх беларусаў, якія за стагоддзі багата зрабілі для “наўночнай сталіцы”, унеслі важкі ўклад у развіццё расійскай дзяржаўнасці, навукі і культуры. Паведамляю, што мой праект “Беларускі Пецяярбург” памалу набліжаецца да заканчэння. Пра гэта сведчыць хаця б тое, што аўтар дадумаўся ўстаўіць у “Прадмову” выслоўе знакамітага земляка-пецяярбургца Казьмы Пруткова: “Нельга абняць неабдымнае!”

Паведамляю таксама, што пецяярбургская рэгіянальная асацыяцыя беларусістаў толькі што правяла чарговую, па ліку ўжо 16-ю, навуковую канферэнцыю “Санкт-Пецяярбург і беларуская культура”. На гэты раз яе дакладчыкамі былі навукоўцы з Беларусі, ЗША, Паўднёвай Карэі і Расіі. Матэрыялы канферэнцыі будуць выдадзены.

Так што рух беларусістаў не спыняецца.

Мікалай Нікалаеў, загадчык Аддзела рэдчай кнігі Расійскай нацыянальнай бібліятэкі, старшыня Санкт-Пецяярбургскай асацыяцыі беларусістаў

У кнізе, дасланай з Пецяярбурга, упершыню змешчаны партрэт аўтара “Шляхціца Завальня...” Яна Баршчэўскага

ся ён у Шчучыне. У час вучобы на гістарычным факультэце БДУ спецыялізаваўся ў археалогіі. Разам з леныградцамі пад кіраўніцтвам нястомнай шукальніцы Фрыды Гурэвіч удзельнічаў у раскопках Замакавай гары старажытнага Навагародка. З 1978 года жыве ў горадзе над Нявой. Працаваў у Інстытуце археалогіі АН СССР, удзельнічаў у раскопках Старой Ладагі. Але неўзабаве асноўным месцам працы вучонага стала другая па значнасці бібліятэка

краіны, якая на сіла імя Салтыкова-Шчадрына. Там прайшоў шлях ад навуковага супрацоўніка да загадчыка аддзела. Часта бывае на радзіме — то ў якасці археолага, то як гісторык кнігі, то як прадстаўнік беларускай дыяспары ў Расіі.

Асабліва ўсцешыў мяне прыведзены ў лісце факт, што беларус або беларусіст знайшоўся і ў Паўднёвай Карэі. У картатэцы “Толасу Радзімы” след такога не выяўлены.

Спадзяюся, што Мікалай Нікалаеў стане частым госцем на старонках абноўленага “Толасу Радзімы”.

Р. С. Калі гэтыя радкі былі ўжо напісаны, з чарговай поштай прыйшла з Санкт-Пецяярбурга бандэроль. А ў ёй — шыкоўна пераплецены пробны экзэмпляр (прэпрынт) перакладу на рускую мову казачных аповедаў Яна Баршчэўскага “Шляхціца Завальня, або Беларусь у фантастычных апавяданнях”. Вельмі якасны, амаль бездакорны пераклад зрабіў якразыхаванец “нікалаеўскай школы”, наш суайчыннік Дзмітрый Вінаходаў. Яго ж няру належыць грунтоўнае пасляслоўе, амаль навуковы трактат “Папавіч Янко, або Беларусь у першай палове XIX стагоддзя”.

Пасля выхаду кніга стане яшчэ адным красамонным доказам рэальнасці “Беларускага Пецяярбурга”.

Гісторык кнігі

Адам Мальдзіс

Мікалая Нікалаева добра ведаюць у славістычным свеце. Ён доктар філалагічных навук, аўтар фундаментальных даследаванняў “Палата кнігапісная”, “Кніжная культура Вялікага Княства Літоўскага” і іншых. Яго працы друкаваліся ў перы-

ядычных выданнях і зборніках Беларусі, Германіі, Літвы, Польшчы, Расіі. Вярнуўшыся з ЗША, ён падзяліўся звесткамі пра знаходкі ў сваёй публікацыі “Нашы старадрукі за акіянам”. Пералік можна множыць і множыць.

Не менш важная тая акалічнасць, што Мікалай Віктаравіч — наш суайчыннік. Нарадзіў-

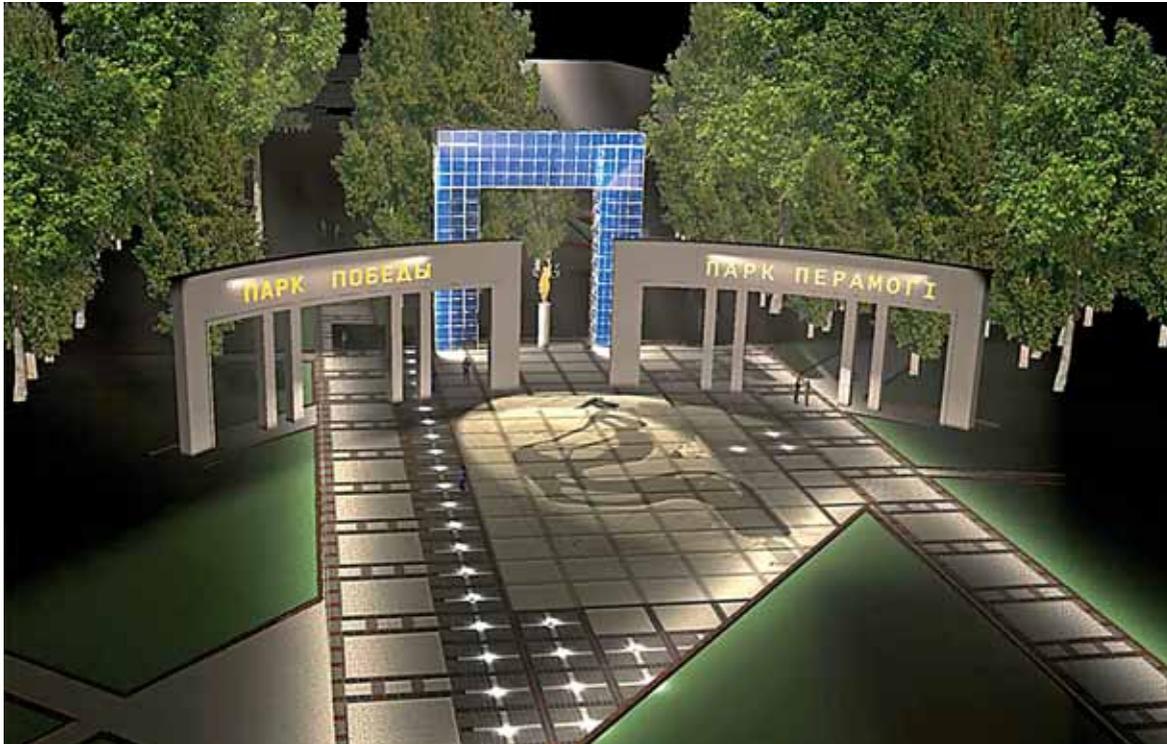
Рэканструкцыя ў парку Перамогі

Музей ваеннай тэхнікі пад адкрытым небам з’явіцца непадалёку ад стэлы “Мінск — горад-герой”

Аксана Шыкуць

Мінскі парк, размешчаны вакол Камсамольскага возера, чакаюць маштабныя пераўтварэнні. Галоўны архітэктар праекта прадыямства “Мінскпраект” Ганна Аксёнава расказала, што на працягу некалькіх гадоў тут будзе створаны шматфункцыянальны гарадскі парк. Плануецца сфарміраваць чатыры асноўныя зоны: мемарыяльную (размесціцца поблізу стэлы “Мінск — горад-герой”), пляжную (набярэжная з боку Старавіленскага гасцінца), адукацый і асветы (тэрыторыя прымыкае да выставачнага комплексу “Белэкспа”), а таксама набярэжную Пераможцаў.

Музей ваеннай тэхнікі размесціцца ў мемарыяльнай зоне. Яна пачнецца ад цяперашняй пляцоўкі для ўстаноўкі трыбун (скрыжаванне праспектаў Машэрава і Пераможцаў). На мемарыяльнай тэрыторыі па задуме архітэктараў будзе ўстаноўлена трыумфальная арка, пройдзе аляя Памяці і славы з фантанам Пера-

Такой будзе Трыумфальная арка ў парку Перамогі

могі і некалькімі малымі фантанамі. “З наступленнем цемнаты яны будуць падсвечвацца і стануць падобныя на свечкі ў памяць пра-

тых, хто загінуў у гады вайны”, — патлумачыла Ганна Аксёнава. З фантана Перамогі будуць выцякаць тры ручаі, прайшоўшыся

ўздоўж якіх наведвальнікі парку трапяць на паляну масавых дзеянняў: яна зможа змясціць каля 5 тысяч чалавек і будзе прызначана

для правядзення розных святочных мерапрыемстваў. Галоўным упрыгожаннем паляны стане эстрада, выкананая з лёгкіх канструкцый.

У зоне адукацыі з’явіцца маладзёжны цэнтр зносін, задуманы як клуб маладых інтэлектуалаў.

У пляжнай зоне ўсталююць водна-гульневыя ўстройства. Ужо распрацаваны водны маршрут па Свіслачы, на якім 7 прычалаў: кацеры будуць перавозіць наведвальнікаў у розныя зоны парку.

Для рэалізацыі праекта акрамя бюджэтных сродкаў плануецца прыцягнуць і грошы інвестараў. Мінскі гарвыканкам ужо падрыхтаваў матэрыялы па чатырох інвестыцыйных аб’ектах. У прыватнасці, за лік небюджэтных сродкаў прадугледжваецца пабудова рэстаран на вадзе “Каравела”, гісторыка-турыстычны комплекс, цэнтр зносін моладзі і водна-гульневы аб’ект на вадзе.

Рэканструкцыю парку Перамогі плануецца завяршыць у 2011 годзе.

Чалавек шукае чалавека

Іх продкі жылі на беларускай зямлі

Галіна Івуць, Адам Мальдзіс

У Аргенціне — суродзічаў з прозвішчам Сушчэвіч з Клецчыны

На адрас рэдакцыі прыйшло электроннае пасланне з Аргенціны, ад Карласа Окхюзі (Occhiuzzi). Ён просіць дапамагчы яму ў пошуках суродзічаў (стрыечных братоў і сясцёр), якія могуць жыць у цяперашнім Клецкім раёне (да вайны гэта быў Нясвіжскі павет).

З прыкладзеных дакументаў відаць, што прадзед (ці прапрадзед) спадара Карласа, Уладзіслаў Сушчэвіч, сын Казіміра і Касыльды, ураджэнец засценка Вялікія Горкі Заастрэвецкай воласці Нясвіжскага павета, у 1917 годзе служыў ў Петраградзе матросам 1-га Балтыйскага флотскага экіпажа. 25 чэрвеня ў Петраградскім мітрапаліцкім рымска-каталіцкім касцёле ў імя Узнясення Прасвятой Дзевы Марыі ён узяў шлюб з Леакадзіяй Стафэцкай, якая паходзіла з вёскі Юсты Варкалянскай воласці Рэжыцкага павета Віцебскай губерні (цяпер тэрыторыя Латвіі). Пра гэта сведчаць далучаныя да электроннага паслання “Метрычнае пасведчанне”, падпісанае канонікам Дукальскім, а таксама шлюбны здымак. Малады на ім — у матроскай форме, маладая — у белай сукенцы.

У Харысана Форда — беларускі карані

Фотаздымак, дасланы з Аргенціны

У 1928 годзе шлюбнае пасведчанне было пацверджана ў Клецку. У дакуменце на польскай мове згадваецца Міхал Сушчэвіч — відаць, сын Уладзіслава і бацька спадара Карласа. Апошні просіць дапамагчы яму ва ўстанаўленні кантактаў з “уладамі Заастрэвецчэ” (сёння гэта цэнтр сельсавета), у пошуках сваякоў “па лініі” яго маці.

Паралельна з публікацыяй у газеце пасланне спадара Карласа было накіравана намі ў Клецкі гістарычна-краязнаўчы музей для пошукаў на месцы.

Па просьбе спадара Карла паведамляем яго электронны адрас: carzzy2003@hotmail.com

У ЗША — сляды мінскай бабулі галівудскай зоркі

Група карэспандэнтаў маскоўскіх і англійскіх газет звярнулася ў рэдакцыю “Голасу Радзімы” з просьбай пасадзейнічаць ім у пошуку звестак пра бабулю амерыканскага кінаартыста Харысана Форда. Яго папулярнасць асабліва ўзрасла пасля выхаду на экраны шматсерыйнага фільма “Індыяна Джонс”. Маўляў, у шматлікіх інтэрв’ю выканаўца галоў-

най ролі нязменна падкрэслівае, што яго любімая бабуля, Анна Лівшуц, паходзіла з Мінска, прыбыла ў Нью-Йорк у 1907 годзе.

Прыгадаем, што Харысан Форд — сын бацькі-ірландца і маці “руска-яўрэйскага паходжання” Доры Нідэльман Форд, якая нарадзілася ў 1917 годзе ў Нью-Джэрсі, а памерла ў 2004 годзе. Бацькам гэтай артысткі быў Гары Нідэльман, а маці — якраз названая эмігрантка з Мінска. Такія звесткі прыводзяцца ў энцыклапедыях. Але ў іх нічога не гаворыцца пра сямейнае асяроддзе, з якога выйшла Анна Ліфшуц (відаць, усё ж Ліўшыц). І тут найпершая надзея на супрацоўнікаў Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі, якім мы і пераадрасоўваем зацікаўленую просьбу нашых замежных калег-журналістаў.

Для рыцараў — раздолле

У Мсціславе прайшло свята сярэднявечнай культуры.

Удзел у фэсце прынялі амаль 20 рыцарскіх клубаў, музычныя, танцавальныя і тэатральныя гурты, народныя ўмельцы. Свята было арганізавана ў Мсціслаўскім раёне ўжо ў другі раз. Кульмінацыяй “Рыцарскага

фэсту” стаў турнір воінаў у жалезных даспехах.

Прайшлі таксама сярэднявечныя ваенныя гульні, баі рыцарскіх клубаў, турніры мечнікаў і лучнікаў. Цікавым быў майстар-клас баявога мастацтва, а на заканчэнне фэсту рыцары штурмам узялі замак.

Якім будзе “Лістапад”

На XV міжнародны кінафестываль у Мінск запрасяць лаўрэатаў

Алена Саковіч

У сярэдзіне лістапада горад стане сталіцай кінафэсту. Тысячы глядачоў будуць глядзець лепшае кіно з 15 па 22 лістапада. Сёлета іх чакае шмат прыемных сустрэч. Арганізатары юбілейнага мінскага кінафестывалю задумалі яго як своеасаблівы парад лаўрэатаў.

Дырэктар фестывальнай дырэкцыі кінафэсту Валянціна Сцяпанавіч паведаміла, што ў Мінску спадзяюцца ўбачыць знакамітых расійскіх кінамайстроў: будуць запрошаны Мікіта Міхалкоў, Аляксей Пятрэнка, Станіслаў Гаварухін, Эліна Быстрыцкая, Алег Янкоўскі, Пётр Тадароўскі

і іншыя вядомыя ў кінематографі асобы. Яны ў свой час былі ўдастоены ўзнагарод беларускага “Лістапада”. Паважаныя госці на юбілейным кінафэсце не абмяжуюцца толькі прэс-канферэнцыямі. Напрыклад, Станіслаў Гаварухін, уладальнік галоўнага прызга “Золата Лістапада”, акрамя працы ў кінематографі вядомы яшчэ як мастак і аўтар кніг. Вось і мяркуецца правесці ў Нацыянальнай бібліятэцы выставу малюнкаў Станіслава Гаварухіна, а таксама прэзентацыю яго пяці кніг пра кіно.

Творчая дэлегацыя з Расіі на кінафестываль, дарэчы, будзе самай вялікай: каля сарака ўдзельнікаў.

Кінафестываль “Лістапад” — заўсёды яркае свята

Музы збяруцца разам

Аб'яднаны тэатры оперы і балета Беларусі

Пётр Арэшка

У краіне ствараецца “Нацыянальны акадэмічны Вялікі тэатр оперы і балета Рэспублікі Беларусь”. Адпаведны ўказ Прэзідэнта падпісаны на пачатку верасня. Тэатр аб'яднае “Нацыянальны акадэмічны Вялікі тэатр балета Рэспублікі Беларусь” і “Нацыянальны акадэмічны Вялікі тэатр оперы Рэспублікі Беларусь”.

Дзяржаўны тэатр оперы і балета быў адкрыты ў Мінску 25 мая 1933 года. Сёння па ўсім свеце больш вядомы беларускі прафесійны балет. У яго даўнія традыцыі. Яшчэ ў сярэдзіне XVIII стагоддзя першыя балетныя калектывы і балетныя школы з'явіліся ў Слуцку і Нясвіжы — цэнтрах уладанняў князёў Радзівілаў. За апошнія 15 гадоў калектыву Нацыянальнага балета Беларусі пабываў на гастролях больш чым у 30 краінах, прычым у многіх — па некалькі разоў. Ад Партугаліі і Іспаніі да Японіі і Кітая, ад Нарвегіі і Вялікабрытаніі да Турцыі і Тайланда — усюды тэатр

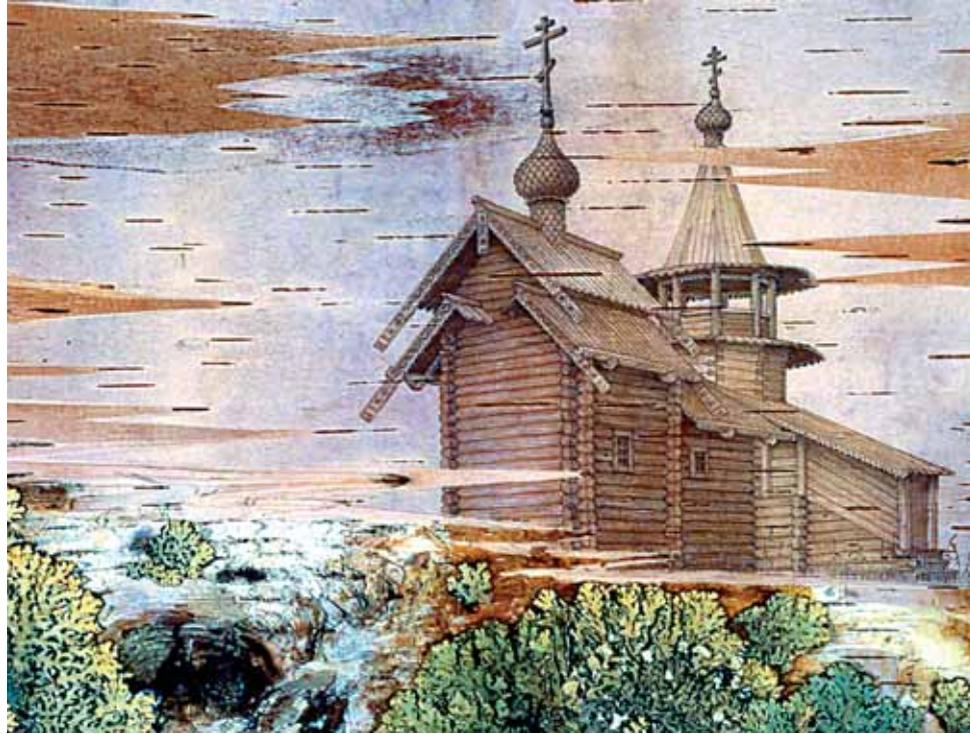
знайшоў сабе гарачых прыхільнікаў. На працягу сезона трупы дае каля 150 спектакляў на асноўнай сцэне.

Добрую славу маюць і баларускія оперныя спевакі. Яшчэ ў 30-я гады былі пастаўлены ў Мінску першыя оперныя спектаклі: “Кармэн”, “Яўгеній Анегін”, “Пікавая дама”. У іх, дарэчы, дэбютавала будучая легенда беларускай оперы Ларыса Александроўская. З гадамі ў Беларусі склалася моцная оперная школа. Пачынаючы з 1992 года Беларускае опера рэгулярна гастралюе за мяжой: у Бразіліі, Грэцыі, Ізраілі, Іспаніі, Польшчы, Партугаліі і іншых краінах.

З 1996 года, у пераходны перыяд, беларускія танцоўшчыкі і спевакі працавалі ў асобных калектывах. Цяпер жа завяршаецца рамонт у іхнім агульным Тэатры оперы і балета, так што наваселле музы справяць разам. Дарэчы, 4 верасня ў аб'яднаным тэатры новым балетам “Бахчысарайскі фонтан” на сцэне Палаца Рэспублікі адкрыты 76-ы тэатральны сезон.

У гармоніі з прыродай

Некалі на землях нашых былі ва ўжытку гэтак званыя берасцяныя граматы. У прыватнасці, знойдзены яны і пры раскопках у Полацку. Бяроству спрадвеку паважалі і народныя майстры: яна не падуладна часу і тленню, ёй не страшныя ні мароз, ні сырасць. Ведаючы пра гэта, лепш разумееш глыбінны сэнс назвы выставы мастакоў Барыса Чурылава і Алены Леўцеравай “Русь спрадвечная”. І не выпадкова яна разгорнута ў старажытным месцы Мінска — Траецкім прадмесці.

Мініяцюра на бяросце “Капліца архангела Міхаіла ў Леліквозеры. Карэлія.”

Іван Ждановіч

Выстава — прысвячэнне 70-годдзю Барыса Чурылава, мастака-самаходка, які збіраў і прымяноў творчую спадчыну продкаў. У Дзяржаўным музеі гісторыі беларускай літаратуры прадстаўлена 40 арыгінальных работ двух аўтараў.

Яшчэ ў 1967 годзе рабочы з Харкава (працаваў, між іншым, у сталеплавільным цаху) зрабіў свой першы малюнак на бярозавай кары. Так пачынаўся для Барыса Чурылава новы від мастацтва — мініяцюры на бяросце, зробленай пры дапамозе простых алоўкаў. З часам адточвалася

унікальная тэхніка, і з 80-х гадоў выставы майстра пачалі рэгулярна ладзіцца як у краіне, так і за мяжой. Вялікі поспех яны мелі ў Фінляндыі, Францыі. Аўтар атрымаў званне заслужанага майстра народнай творчасці Украіны.

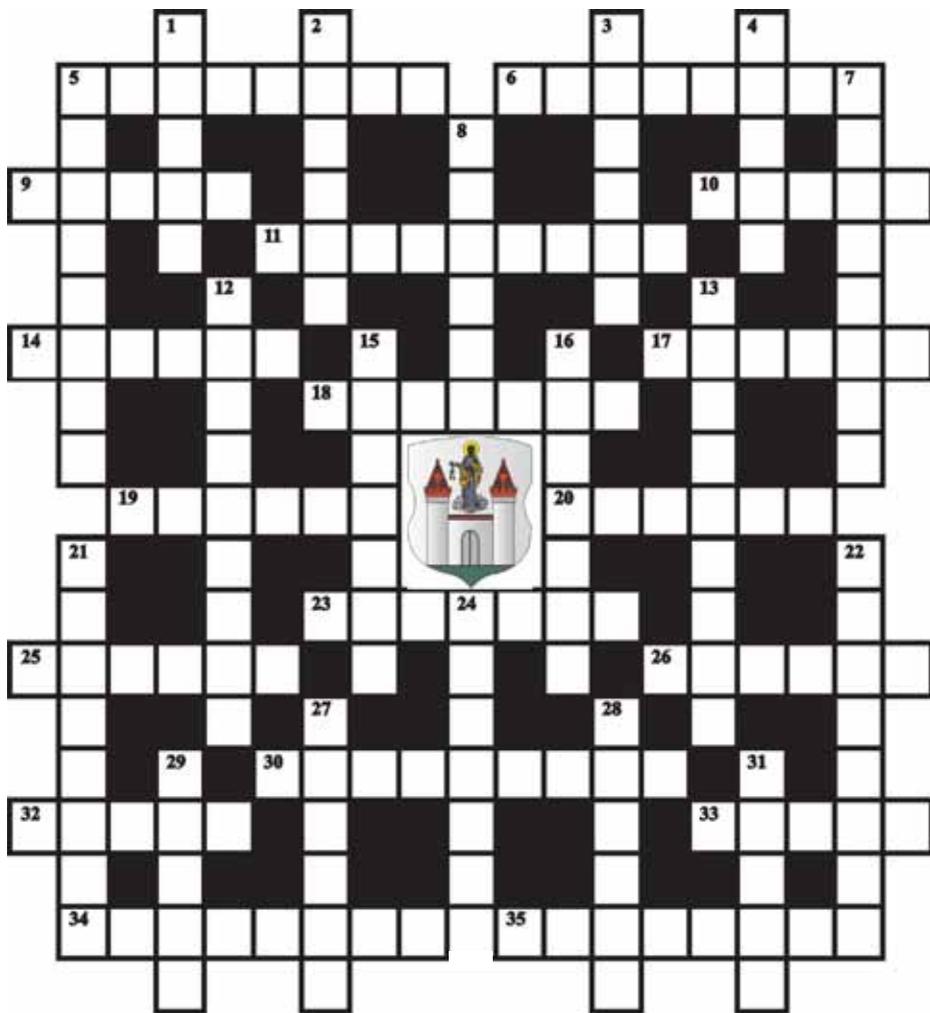
Цяпер берасцяны промысел вельмі папулярны: практычна ва ўсіх краінах,

дзе расце бяроза, можна набыць сувенір з малюнкам на яе кары. Аднак менавіта тэхніка алоўкавага малюнка — па-ранейшаму рэдкая. Хоць майстар і гатовы быў дзяліцца сакрэтамі творчасці, вучняў у яго практычна не было. І толькі ў 1992 годзе адбылося знаёмства Чурылава са студэнткай-філолагам Аленай Леўцеравай. “Так пачалася наша дружба, якая з часам перарасла ў суаўтарства і ў сутворчасць”, — гаворыць Алена.

Шэсць гадоў таму Алена выйшла замуж за беларуса і пераехала жыць у Мінск. Мініяцюра на бяросце — не асноўны яе занятак у жыцці. Але і цяпер, па словах мастачкі, яна ў добрай творчай форме: “набыты навук не прападае бяследна”, ёсць шмат новых творчых задумаў. І Барыс Чурылаў, расказала А. Леўцерава, далей развівае свой дар: робіць эскізы арнаментаў, некаторыя з якіх ужо ўпрыгожваюць хрысціянскія святыні ў Кіеўска-Пячорскай лаўры, у Пачаеўскім манастыры, на Афоне.

КРЫЖАВАНКА

Барысаўская мазаіка

Па гарызанталі:

5. Адходы льну і канаплі. Такую ж назву мае вёска ў Бродаўскім сельскім савета, вядома з XVII ст. 6. Назва ансамбля беларускай народнай песні Вяліцкага сельскага Дома культуры Барысаўскага раёна. 9. Адзін з карысных выкапняў Барысаўшчыны. 10. Прыродная мінеральная фарба жоўтага або чырвонага колеру. 11. Спартсмен. Ім з'яўляецца жыхар Барысава Віктар Кульбачэнка, які першым з беларусаў “пакарыў” у Гімалаях маладасупную гару Канчэнджангу. 14. Герой Савецкага Саюза, генерал-палкоўнік. Вызначыўся ў 1944 г. пры фарсіраванні р. Бярэзіны на поўнач ад Барысава. 17. Назва школы абвера ў Барысаве, якая ў часы ВАВ рыхтавала дыверсантаў для ўкаранення ў савецкі тыл. 18. Помнік гісторыі г. Барысава, дзе ўстаноўлены памятны знак у гонар перамогі рускіх войск над напалеонаўскімі ў 1812 г. 19. Адміністрацыйна-тэрытарыяльная адзінка, якая была ўведзена на Барысаўшчыне акупацыйнымі напалеонаўскімі войскамі. 20. Частка агароджы ад слупа да слупа. 23. Адзін з кіраўнікоў Паўночнага таварыства дэкабрыстаў, які ў 20-х гадах XIX ст. наведваў Барысаў. 25. Пра тых, хто пацярапеў ці загінуў у час вайны. 26. Коса зрэзаны кавалак дрэва, тканіны. 30. Назва акцыянернага таварыства з Барысава, якое ў 1996 г. атрымала ўзнагароду “Факел Бірмінгема”. 32. Вёска ў Барысаўскім раёне, сястра Хатыні. 33. Магдэбургскае ... Статус, нададзены Барысаву ў 1563 г. 34. Беларускі тэатральны рэжысёр, ураджэнец Барысаўшчыны. 35. Партыйны і дзяржаўны дзеяч Беларусі, з 1925 г. — народны камісар унутраных спраў

Беларусі. Яго імя названа вуліца ў Барысаве.

Па вертыкалі:

1. Дрэва, з якога робяць запалкі. 2. Герой Савецкага Саюза, вызначыўся пры фарсіраванні Бярэзіны ў раёне Барысава. 3. Назва рэчкі, якая існавала ў сярэднявеччы, і па назве якой, згодна з меркаваннямі археолага М. Ткачова, узнікла назва Барысава. 4. Герой Савецкага Саюза, ураджэнец в. Майсееўшчыны Барысаўскага раёна. Вызначыўся пры фарсіраванні р. Одер. 5. Назва вядомага ў Барысаве фальклорнага клуба. 7. Пляцоўка для ўзлёту, пасадкі і стаянкі самалётаў, у гады ВАВ партызаны зрабілі яе ў раёне Бягомля. 8. Падаючая зорка. 12. Назва Барысаўскага дрэваапрацоўчага камбіната. 13. Беларускі літаратуразнавец, акадэмік, прафесар, удзельнік ВАВ, родам з Барысава. 15. Прозвішча братоў-герояў Савецкага Саюза, адзін з якіх — генерал-лейтэнант, другі — палкоўнік танкавых войск. 16. Тытул, які заслужыў пераможца Алімпійскіх гульніў, веласіпедыст, барысаўчанін Алег Логвін. 21. Сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы, працуюць у Барысаве з 1932 г. 22. Удзельнік Першай сусветнай і грамадзянскай войнаў, старшыня СНК БССР. 24. Герой Савецкага Саюза, лётчык-знішчальнік, загінуў пад Барысавам. 27. Іншая назва вяза грабалістага, карагача, расце ў Бярэзінскім запаведніку. 28. Невялікая стракатая птушка атраду вераб'іных. 29. “...-камень”. Назва помніка прыроды, які знаходзіцца ў наваколлі в. Бярозаўшчына. 31. Пачынай касыць не з Пятра, а калі вырасце ... (прык.)

Лявон Целеш

Адказы на крыжаванку

Князь. 31. Трава. Барысенка. 15. Вайну. 16. Чамшён. 21. Тэхніку. 22. Адукацыя. 27. Бераст. 28. Сінца. 29. Па вертыкалі: 1. Асіна. 2. Сцяна. 3. Барыса. 4. Рыжы. 5. “Катамбур”. 7. Арапаром. 8. Знічка. 12. “Камітэрт”. 13. Мазынік. 35. Хацкевіч. Па гарызанталі: 5. Кастрыца. 6. “Спадчына”. 9. Ліна. 10. Вохра. 11. Альпініст. 14. Абухаў. 17. “Лесахімік”. 32. Іканы. 33. Права. 34. Па гарызанталі: 5. Кастрыца. 6. “Спадчына”. 9. Ліна. 10. Вохра. 11. Альпініст. 14. Абухаў. 17. “Лесахімік”. 32. Іканы. 33. Права. 34.